

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

## Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

## Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.  
Epistole nefrancate se refuză. Articoli republicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.  
rândul cu litere garmond.

## Mărturisirea preoților.\*)

I.

„Instrucțiunea despre conferențele preoțești din arhidieceza Transilvaniei”, publicată nu de mult de consistorul arhidiecezan, în pct. 12 ia următoarea dispoziție: „Membrii conferenței au să se justifice prin document eliberat dela duhovnicul lor, că s'au mărturisit în fihovnicul”.

Fără îndoială, această măsură, care trebuia de mult luată și practică cu toată vrednicia, are o importanță foarte mare pentru viața duhovnicească a preoților noștri. Căci s'o spunem deschis: preoții noștri, cum nu aveau obiceiul, prăștinesc de a se mărturisi. Ei, cari cer și trebuie să ceară dela fiii lor suflători, ca să împlinescă porunca bisericească de a se mărturisi măcar odată într'un an, nu întrebându-se acest sfânt mijloc de mântuire a sufletului. Se poate admite, ca preoții noștri să trăiască într'o atât de evidentă contradicție cu chemarea și datorințele lor creștinești?

Ei bine, vine acum amintita „Instrucțiune” și cere dela preoți să-și îndeplinească o datorință morală uitată față de sufletele lor. Mărturisesc, că fiind vorba de introducerea unei practice religioase neuzitate până acum — decât doar cu foarte puține excepții — în sânul preoților noștri, mă așteptam să vină forul spiritual competent cu lămuriri și măsuri mai amănunțite în chestie, căci în urma celor două șire din „Instrucțiune” prin care se impune mărturisirea preoților au rămas în mare parte nedumeriți. Cu ocazia unei conferențe preoțești s'a pus în discuție chiar întrebarea: *dacă e în conformitate cu „dogmele și canoanele bisericii ortodoxe” ca să se mărturisească și preoții?*

\*) La dorința autorului reproducem acest articol din „Revista Teologică”, numărul ultim.

Redacțiunea.

*sească și preotul?* — Răspunsul la această întrebare e atât de clar, încât nu mai poate forma obiect de discuție pentru cel ce stă pe bazele ortodoxiei; dar fiind și eu de față la această conferință, și cerându-mi-se un răspuns documentat, îl dau în cele următoare, fără să tractez pe larg doctrina dogmatică a bisericii noastre cu privire la sfânta taină a pocăinții.<sup>1</sup>

Pun deci întrebarea: e dator preotul să se mărturisească? Fără nici o îndoială: mai ales preotul e dator să se mărturisească! Aceasta rezultă înainte de toate din doctrina și orânduirile bisericii noastre, cu privire la sfânta taină a pocăinții, apoi din însăși chemarea pastorală a preotului.

Cine sunt primitorii sfintei taine a pocăinții? Conform doctrinei bisericii noastre, primitorii acestei taine sunt *toți creștinii ortodocși*, cari curățiți prin taina sfântului botez de tot păcatul, păcătoresc și după aceea, și astfel au trebuință de un nou ajutor spre a-și curăți conștiința de păcate. Acest ajutor este taina pocăinții, prin care penitentul, împlinind condițiile necesare, primește harul cel dumnezeesc spre iertarea tuturor păcatelor personale, săvârșite dela botez, respective dela ultima mărturisire validă încoace. Și copiii trebuie să primească taina aceasta, și anume, începând cu anul al 7-lea. A patra poruncă bisericească de asemenea îndatorește pe *toți creștinii* să și mărturisească păcatele, măcar odată într'un an, în timpul postului Paștilor.

<sup>1</sup> Pentru cei cari ar dori să se ocupe cu aceasta, le indic următoarele scrieri: Mărturisirea ortodoxă, de Petru Movilă, partea I, răsp. 112—114; Teologia dogmatică ortodoxă, de Macarie, tradusă de Gerasim Timuș, București 1887, tom. II, pag. 547—596; Prelegeri academice din dogmatica ortodoxă, de Alexiu Comorșan, Cernăuți 1889, partea specială, pag. 634—658; Teologia dogmatică ortodoxă, de Silvestru ep. de Canev, tradusă de Silvestru ep. al Hușilor și alții București 1906, vol. V, pag. 1—55; Manual de teologia dogmatică ortodoxă, de Dr. Iosif Olariu, Caransebeș 1907, pag. 649—663. Din punct de vedere practică se recomandă: „Taina pocăinții”, de I. Hauzu, publicată ca primul număr din „Biblioteca bunului păstor”, Sibiu 1911.

Ei bine, dacă toți creștinii sunt datori să primească taina pocăinții spre iertarea păcatelor, cum am putea crede, că numai preoții sunt scoși de sub acest obligament moral? Au doară ei nu păcătuiesc? Sf. apostol Ioan zice: „de vom zice, că păcat nu avem, de noi înșine ne înșelăm, și adevăr nu este întru noi. De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și drept, ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curățească pe noi de toată nedreptatea. De vom zice, că nu am păcătuit, mincinos facem pe dânsul, și cuvântul lui nu este întru noi”. (I. ep. 1, 8—10). Dacă și preotul este supus păcatului, și nimeni nu se va îndoi de aceasta, atunci și el trebuie să-și curățească conștiința prin taina pocăinții. Ba mai ales preotul, care are să deslege pe fiii săi suflători de păcatele lor, are să le propovăduiască adevărul mântuitor și virtuțile creștinești, are să săvârșească sfintele taine și să fie întru toate model de viață fără prihană, zice, mai ales preotul trebuie să-și tragă seamă cu conștiința sa, ca ea să fie cât mai curată. Preotul săvârșește și se împărtășește la sfânta liturghie cu taina sfintei cuminicăturii. Cum va face-o el aceasta, având conștiința încărcată cu tot felul de păcate? E drept că preotul se pregătește pentru acest act sfânt prin rugăciunile prescrite, dar ori de câte ori își simțeste conștiința apăsată de păcate grele, e dator să și o ușureze și curățească mai întâi prin taina pocăinții înaintea duhovnicului său, aducându și aminte cu toată serioșitatea și răspunderea morală de cuvintele sf. apostol Pavel: „să se ispitească omul pe sine, și așa din păne să mănânce și din pâhar să bea, *că cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, judecarea lui își mănâncă și bea, nesocotind trupul Domnului*”. (I. Cor. 11, 28—29). Cum va conduce preotul pe alții pe calea unei vieți curate, dacă însuși nu va fi curat pe suflet? Dacă orbul conduce pe orb, amândoi vor

cădea în groapă. Este știut apoi, că dela curățenia inimii atârână foarte mult măsura în care îmbrățișează și se încălzește cineva de adevărul dumnezeesc, căci zice Mântuitorul: „fericiți sunt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Dela curățenia inimii va depinde deci înțelegerea, zelul și entuziasmul cu care va propovedui preotul adevărul dumnezeesc spre mântuirea oamenilor, de aceea el trebuie să și păstreze inima curată, primind cu vrednicie taina pocăinții.

**Alegerea dela Vinț.** Sentința Curiei, publicată Joi, în meritul petiției pe care au înaintat-o Români în contra alegerii de deputat din cercul electoral al Vințului-de-jos, a provocat mare nemulțămire printre Români, pentru că a fost o sentință neașteptată. Toți c redeau, că Curia va cassa alegerea, și ori va proclama ales pe candidatul Românilor, Dr. Iuliu Maniu, ori în cazul cel mai rău, se va face alegere nouă în cercul Vințului. La posibilitatea respingerii petițiilor nu s'a găndit nimeni. Și nici la enormele cheltuieli, stabilite din partea Curiei în sumă de 26.860 coroane, pe cari petenții au să le plătească!

## Din tractul Hunedoarei.

„Sfințire de biserică. — Conferință preoțească.

Timpurile grele în cari trăim, în mod natural ne trezesc la ridicarea tot mai intensivă a zăgazarilor de apărare.

Și dacă, în deosebite împrejurări, arhidieceza ortodoxă, de exemplu, este un colț de loc, unde se cere în treit zel și încordare de a ridica astfel de stavile, de sigur micul și tinărul protopresbiter al Hunedoarei se numără printre cele dintâi din acest punct de vedere.

Apresind după cuviință toate circumstanțele vieții populare credincioșilor din acest tract, sub raporturile materiale, morale și intelectuale: aflarea de mijloace potrivite, spre atingerea unor stări nor-

imbrăcămintea trebuincioasă pentru toți ai casei, fără ca ele să cumpere ceva din prăvălii!

Pe acelea vremuri frumosul nostru port era într'adevăr național, căci reoglinda ou credință trecutul și originea neamului nostru românesc.

Astăzi însă s'au schimbat lucrurile. Și durere, s'au schimbat nu spre bine, ci spre rău, pentru că portul țărănilor și țărănelor de astăzi, mai o seamă în părțile sătărene, nu mai e național!

Astăzi țărânul și țărăna română s'au instrăinat și lipsădat mai cu totul de frumosul nostru port strămoșesc.

Nu mai vreau a luora, ca mai înainte. Fetele noastre, (zic de cele sătărene) fac ce fac, luoră, asudă și trudesco toată săptămâna, numai ca să fie plăcute, pe duminecă. Se îmbracă în mătăsă, în păpuși (ghete de șevro), risipind banii câștigați cu multe sudori, — cari i-ar putea folosi pentru treial zăru!

Intr'adevăr, adese ori se văd pe la orașe țărani și țărance, cari după ce și-au vândut ocouruzul, purcelul ori vițelul, fără să gândească mult în legăna de bani pe toate lucrurile necesare și fără de lăsa un folos surțuri de mătăsă, pantlice; cumpără ia potoci (potoci) săpun care întinle pielea, rumenele și mării, etc.

Risipesc banii, necorespunzător de ei, și această risipă din punct de vedere econo-

## FOIȘOARĂ.

### Luxul și portul țărănesc.

— Observări și sfaturi. —

(e) Zilele acestea ni s'a trimis o broșură, apărută nu tocmai demult, sub titlul „Stărpirea datinilor stricicioase din mijlocul poporului român, învățături folositoare, tipărite în Baia mare și scrise de Ion Porumb, învățător în părțile sătărene.

Broșura, ieșită din observațiunile și din cunoștințele modeste ale unui dascăl sătesc, se îndreptăză către preoți, învățători și sâteni, vorbindu-le în formă de prelegeri despre fidei și starea nu totdeauna prosperă a țării și starea țărănești, și despre datorințele cărturarilor de a ajuta, până ce nu e prea târziu, pe cei nepăstați de ureșă și de oamni și ai ridicării la o treaptă mai de oamni și ai vrednică de un popor, înzestrat de altfel cu multe frumoase însușiri.

Prelegerile învățătorului Porumb se ocupă mai cu seamă de obiceiurile cele păgubitoare ale satelor din partea locului.

Iată câteva din subiectele acestor prelegeri: s'ămbina, credința, obiceiurile, minciuna, mânia, oarecine, lipsa sentimentului de păstrare, leneș, luxul, beția, credințele deșerte, neștiința de carte ș. a.

Sant, oum vedem, subiecte tractate și combătute astăzi de numeroși conferențieri, mai cari și mulți dascăli. Și zicem: Cât mai mulți dascăli luorează, cu atât mai bine de ei înșiși și de aceia la cari se adresează.

Nci ne bucurăm totdeauna, când putem constata, că așa z'ăși apostoli ai satelor nu trăiesc zădărnici în mijlocul poporului, și că văd cu ochii lor terenul potrivit și larg, ce li se deschide pentru a desfășura lucrarea extrașcolară, înconștată pe dreptate an de an în ziare, în întruniri dascălești și în alte locuri, — o lucrare, ale cărei roade binefăcătoare sunt sigure.

Autorul numit al broșurii despre Stărpirea datinilor stricicioase a ținut, după înfăptuirea acestor lucrări, un curs întreg de prelegeri populare, a înființat în satul său Tăuți de sus o societate de lectură, cor țărănesc și o reuine economică. Iar acum, ca să-și îndemne cel puțin ocolgi la muncă înțepită, s'a hotărât să-și publice într'un volum sfaturile instructive date poporului la diferite prilejuri. Acestea sunt fapte de laudă cu atât mai văroase, că au fost săvârșite pe la Sătmar, adică într'un loc unde viața românească tânjește în lipsă de lumină.

U aceste însă a vorbi și a făptui pentru ascultători, și cu totul alta este a scrie și a publica pentru publicul cetitor.

Condeiu smerit al dascălului sătărean, — aproape de sine înțeles, — este departe de a corespunde cerințelor, fie cât de cumpăte, ale scrierilor românești.\*) Gândiri puțin adâncite, greșeli de stil și gramatică, (plus greșeli tipografice) ne izbesc mai pe fiecare pagină a broșurii dela Baia mare; — și abia ici colo nemerim și unele părți acceptabile.

Pentru cetitorii fidei ziarului nostru, alegem câteva pasagii, ceva mai reușite ca formă, ale unui capitol, în care se atinge luxul și portul țărănesc sătărean.

Pasagiile acestea sunt următoarele:

„Ne luăm ei noi, sătenii din Sătmar, după flustrăciuni dela oraș. Ne trebuie surțuri de mătăsă și zădii sumpce. Fetele pi le purtăm în mătăsuri, în „cartoane” și cizme tântuite, pe trălăuicioi. Cautăm frumusețe, nu trăinicie!”

Au fost vremuri, când în casa românului dela sate, în zilele de iarnă de dimineată până de seara se auzea războiul bătând, fasul de la farca de tors se învârtea voios între degete, iar războiul, purtat de mâni sgeră, se legăna în câte un colț al casei. Așa făceau strămoșele noastre

\*) Aici s'ar putea ajuta doar așa, că pe viitor domni învățători, cel puțin unii dintr'înși, înainte de a-și da lucrările la tipar în înaintea unei corporațiuni culturale, unde poate se vor găsi puteri, care să primească bucuria sarcina netezirilor celor mai necesare la asemenea publicațiuni.

male, precum și atingerea unor succese evidente prin conlucrarea poporului — trebuie privită ca rezultatul frământărilor și încordărilor întreite față de ale altor ținuturi, aflătoare în condițiuni mai prielnice și mai norocoase.

Iată, de ce trebuie să scoatem la iveală unele momente de înaltă valoare, cari pun în lumină zelul și stăruința conducătorilor poporului, adeocă a preoților pentru înălțarea poporului.

Pentru alte părți și regiuni va fi poate un lucru de toată zilele ridicarea și înregistrarea cu cele trebicioase a unei biserici. Nu așa însă în parohia *Nădăstia superioară* din tractul nostru!

Niște credincioși, cari pe lângă moștele lor mai lucrează la minele de fier din apropiere, precum și la fabricile din Hunedoara, unde venind în atingere zilnică cu diferiți străini, fără căpătău, fără Dumnezeu, se molipsea cu veninul unor idei streine de firea, de legea și așezămintele lor; niște credincioși, cari un șir de ani priveau cum se despică peatră de peatră din biserică lor... așteaptă închiderea acesteia din partea organelor streine... și suferă indiferenți a se sluji ani de-a rândul sfârșitului într-o „bărâcă“ de scânduri!

Cu o deosebită satisfacție înregistrăm acum, că acești credincioși au astăzi o biserică deamănă de a face fală unui oraș, spațioasă, luminoasă și acoperită cu eternit!

S'a sfințit cu o pompă și solemnitate deosebită și chiar neobișnuită prin părțile acestea la 6/19 Nov. prin P. O. D. protopop Avram P. Păcurariu ca mandatar al Eșcolenței Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Ioan, cu asistența a 17 preoți.

Predica instructivă a mandatarului arhiepiscopesc a fost vrednică de actul solemn ce s'a săvârșit.

Nu actul sfințirii ne leagă însă atențiunea, ci apăsând cele atinse mai sus, trebuie căutate și scoase la iveală *antecedentele* trezirii acestui popor, și *impingtonarea* acestuia de a-și ridica o astfel de biserică! Și căutând după acestea, le vom afla în stăruința de fier și zelul apostolic al parohului local George Popoviciu, în poveștele și sfaturile părintești și repetate ale protopopului nostru Avram P. Păcurariu, și în *puternica armă cooperativă* a preoțimei tractului nostru, împărțită de mai mulți ani în *grupuri preoțești*... armă inventată — din necesitate — tocmai de această preoțime, și imitată astăzi de întreaga mitropolie! Da, au ajutat mult slugiriile în sobor, ținute în „bărâca de scânduri“... Pare că văd și acum ochii scâldați în lacrimi și moșnegilor — bărbați și femei — cu oozia unei atari slujbe, când în decursul predicii arătându-n-se „grămada de ruină“ li s'a strigat răspicat citatul evanghelic: „vulpile au vizuini... paserile cerului au cuiburi, — dară fiul omenească nu are unde să-și plece capul!“.

De, slujbele preoțești în sobor, inventate și introduse de preoțimea tractului Hunedoara, sunt întocmire norocoasă!

\*

Conform hotărârilor și convocării, tot în *Nădăstia superioară* era să se țină și conferența preoțească anuală. Ceremonialele sfințirii bisericii însă abia s'au terminat pe la 2 1/2 ore d. s. și astfel ținerea conferenței s'a amânat pe Sâmbăta viitoare, adeocă pe 12/25 Nov. ținându-se în parohia Zăcăli.

mic e foarte păgubitoare înaintării poporului român, căci banii aceia mulți adunați într-o sumă, cari pe rând îi cheltuiesc pe fleacurile jidovești și pe prețul cărora se înțoptonează, — ar rămânea în punga lor.

Noi, oameni buni, cești de ezi, sărăcim pe zi ce merge. Suntem săraci și sărăcia ne uscă și mieda din oase. Trăim vremuri grele de tot. Birul e greu și nevrile zilei sunt multe; și acestea ne sărăcesc, ne slăbesc puterile.

Insă tot s'ar fi, dar ne sărăcește mai mult nechibzoița noastră: mințea noastră cea slabă ne sărăcește! Ne sărăcim noi cu capul nostru. Așa că banii li știm face — dar nu-i știm cruța! Nu ne aducem aminte, că moșii nostri, de și pe vremea lor rodul pământului era mai bun, iar dările și birurile nu erau așa multe și apăsătoare ca astăzi, — dar ei erau oameni cruțători, ei dădeau banal din mână numai cu chibzoiță.

Ear din punct de vedere național faptul că noi ne-am instrăinat de frumosul nostru porț, numai spre dăune nu ne este, pentru că toate cele moștenite dela strămoși: limbă, porț, datini sunt de mare însemnătate, și avem sfântă datoriță să le păstrăm neștirbite, arătând că suntem popor conștient de chemarea noastră.

Țăranul nostru, în genera, iucă din greu anul întreg. Nu e pretenziv în trebuințele sale de trai și totuși nu poate ține pas, și nu poate înainta în cele materiale, ca și el e neamuri. Și toate acestea

Preoții s'au prezentat în număr îndestulitor. Printre absenți au fost și de cei scuzăți, luându-se scuzele motivate în considerare. Dela absenți fără scuze: Emil Gheșj, Tecfil Păcurariu și Victor Păcurariu se așteaptă scuze motivate în curs de 15 zile, în caz contrar se pedepesc cu câte 10 cor. în favorul fondului protopopesco.

După binechibzuitul cuvânt de deschidere, și după constituire, se porcede la deliberarea bogatului program. Ca în conferențele anterioare, astfel și de astădată s'a ținut cont de acestea, ca să se lucreze cu zel pentru a se ajunge la *roade reale* în ogorul bisericii vî. Se ceteră circularile consistoriale și pastoralele Eșc. Sale, Arhiep. și Mitrop. Ioan, și se ia act despre cuprinsul lor.

Protopopul Avram P. Păcurariu, dă îndigități evidente și temeinice cu privire la purtarea tuturor afacerilor, precum și cu privire la ținerea cu sfințenie la curățenia bisericii și a tuturor obiectelor aparținătoare. Cu multămită se iau spre știre.

Din bine lucratur *raport general* asupra activității preoților, prezentat de parohul Leontin Ungur, cu plăcere se constată o îmbunătățire și progres pe terenul pastoral-preoțesc. Se înființează diferite reuniuni, se înmulțesc averile bisericești, se pun baze la bibliotecă par. etc. etc.

*Raportul general despre activitatea grupurilor preoțești*, înaintat de preotul George Rain, constată indolență unor preoți față de această întocmire folositoare. Au rămas fără slujbă sobornicească 17 parohii matere și aproape toate filiile în decursul anului expirat. În celelalte localități s'au ținut servicii, s'au rostit 11 predici practice, ascultate de mai multe mii de credincioși. Conferența îndrumă conducătorii grupurilor să-și împlinească cu sfințenie datorința. Preoții indolenți *de astă dată* se admoniază, ear pe viitor se vor pedepsi cu amendă în favorul fondului protopresbiteral.

Raportorul e răsplătit cu multămită protocolară. Parohul Constantin Dăncilă ceteră un operat: „*Câteva cuvinte la compunerea rațiociniilor și la administrarea averilor bisericești*“. Luorarea denotă vaste cunoștințe. Conferența îi votează multămită protocolară.

Tot parohul Constantin Dăncilă face două propuneri:

I. Referitor la s'arpierea și combaterea concubinzelor. Comitetele parohiale să decidă ad-oă separat asupra fiecărui oas și să dicteze oare care pedeapsă morală și chiar materială. Decisul — în oas oă s'ar cer, să fie executat cu ajutorul organelor adm. civile.

II. Pentru îngrădirea oimiteriilor să se recerce din partea oficiului prot. organelor competente administrative, ca prin subalternii și slujbașii lor din comune să îngrădească oimiteriile.

Ambele propuneri se primesc.

S'a primit apoi propunerea preotului George Rain de următorul cuprins:

„Preoțimea tractului Hunedoara întrunită în conferență preoțească, dorind a vedea în întreaga biserică o uniformitate atât cu privire la chestiile de natură ritual-ceremonială, cât și în acelea de natură administrativă, dorind a se pune stavilă pe întreaga linie curențelor de organizare după metodele neprielnice, prin contemplarea și înfăptuirea unei organizări congruente cu *spiritul bisericii noastre*, do-

numi pentru aceea, că pe lângă multe și frumosuri frumoase, ce le stăpânim, sunt m înglodăți în nenumerate slăbiiri, cari ne răpesc rodul muncii noastre istovitoare, riziuitoare scopului nostru.

Pentru aceea dar, s'atieni inbiți, să ne ferim să înoujurm aceste rele, să umblăm în portul nostru românesc, moștenit și păstrat cu creiață dela moși-strămoși. Să înțelegem glasul vremurilor de astăzi, păstrând toate moștenirile naționale și ținând în vedere înțeleapta vorbă: „*Inchideți casa dinaintea luișului și ișării*“; pentru că acela ișhite înată și cea mai bogată moștenire;“ atânci vom putea aștepta cu fruntea sarină ori ce valuri grele, cari vor trece peste umerii nostri, astăzi încă slabi!

Noi, învățătorii și preoții, sfânta datorință avem, ca la orice ocașiuni, să le povestim poporenților noștri, aducându-le aminte de urmările grele din trauluxos. Să îndemnăm femeile a nu uita de lucrurile casnice, țăsând, torcăni pentru familia lor; dănd bun exemplu și altor femei — de-a răză părăz de oas, și nu a prăpădi banii scumpi pe nimicuri dela oraș! Căci: „*Femeile sau răpăse, sau sustin căsile, ele conduc toate lucrurile casnice, prin urmare ele hărăse peste aceeaș atinge mai deaproape întregul neam omenesc*“...

rind (gala măsură a dotățiilor preoților amăsurat îndatoririlor și serviciilor, cari de asemenea sunt egale pentru toți, dorind generalizarea peste întreaga biserică a concluserilor și rândusilor folositoare, aplicate prin câte un protopresbiterat; cu un cuvânt dorind atingerea unei egalități și uniformități a tuturor chestiunilor de interes pastoral preoțesc și ritual bisericesc, dorește introducerea *conferențelor generale preoțești*, ca o corporație, care singură ar fi în stare a înfăptui aceste necesități de interes general bisericesc.

Conferența preoțească a tractului Hunedoara se adresează deci Eșcolenței Sale I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, precum și P. Vener. Consistor Arhidiecezan și dorința și rugarea, ca această instituție de înalte interese și considerții bisericești să fie decretată în timpul cel mai scurt posibil, evitându-se ast mod greșita idee de organizare în sens pur clerical și extraparlamentar bisericesc, care idee dacă ar fi intrupată cândva, la neprevăzute catastrofe ar duce biserica.

Membrii conferenței generale preoțești, pe lângă protopresbiteri ca membri naturali, să fie câte 3 preoți din fiecare protopresbiterat aleși de conferențele preoțești tractuale cu mandat pe câte 6 ani. Conferențele generale preoțești conduse de arhiepiscop-mitropolit sau de locțiitorul său să se țină din 3 în 3 ani, ocupându-se cu chestiuni ce ating interesele întregi bisericii în general, precum și cu chestiunile cari privesc direct interesele morale și materiale ale preoților, ca factori de supremă însemnătate în viața bisericească și a neamului nostru.

Conferența preoțească a tractului Hunedoara cu frățescă încredere și cu loială sinceritate apelează și la conferențele preoțești ale tractelor surorii, ca să înabțăteze această propunere și să hotărască în merit asupra ei, fiind de ordință oă după introducerea în faptă a acestei idei va ajunge mai grabnic la înflorire bisericească și se va îmbunătăți în mod simțitor atât soartea materială, cât și prestigiul moral al preoțimei“.

Conferența decide, ca onor. oficiu prot. să trimită această propunere — la timp potrivit — tuturor oficiilor protopresbiterale, cu scopul de a fi debătută în proximele conferențe preoțești.

G. R.

## Din protopresbiterate.

### Conferența preoțească a tractului Agnita.

Vor fi aproape terminate conferențele preoțești din anul acesta și rămâne fiecărui preot ca meditând asupra obiectelor ce s'au pertractat, să tragă foloasele necesare.

Avem lipsă mare de îndrumări, pe cari urmându-le să rezultă folos pentru biserică și neam.

Și de fapt conferențele preoțimei devin tot mai mănoase. Semn, că s'a desvoltat dorința și dorul de înaintare. S'a constatat, că numai „*prin noi înșine*“ putem ajunge la creangă verde.

Preoțimea tractului Agnita s'a întrunit în conferența anului acesta la 11 Octombrie a. c. sub presiul protopresbiterului tractual Ioachim Muntean, care a deschis conferența prin un cuvânt potrivit cu împrejurările, îndemnând preoțimea la dragește reciprocă și stărnă convenită către superiorii.

Sedința se constituie astfel: bărbați de încredere Nicolae Gavra și Ioachim Părau, iar notar Eugenia Muntean.

Sunt prezenți 30 preoți din 33. Semn bun. Se vede interesul.

Se pun apoi la ordinea zilei circularile consistoriale și instrucțiunile date de șeful tractual în ce privește compunerea rapoartelor etc.

Este de mare însemnătate pentru noi propunerea preoților tractului Ilia în scopul înființării unei foi pentru popor. Conferența, după o dezbateră mai lungă și deamănă de obiect a lerează, la această propunere.

Indrumările venerabilului consistor cu privire la procurarea obiectelor ce se țin strict de ritul nostru, icoane, vestimente etc. se iau la cunoștință și se decide, ca atari obiecte să fie procurate dela firme românești, ca să nu mai procurăm chiar și pentru bisericii și scoale lucruri străine. E de dorit însă, ca firmele noastre să nu abuzeze și să nu uroe prețul. Ce bine ar fi, când am fi una: dela străin nimic!

Conferența își exprimă dorința, ca p'anul de învățământ seminarial să se amplifice astfel, ca să se dea clericii instrucțiune specială în contabilitate și administratie bisericească.

La tot oasul conferențele anului acestui, în ce privește obiectele discutate

sunt superioara celor anterioare. Tema: „*Cam a îndeplinit fiecare preot cele 12 puncte din sfaturile ahierești*“ cuprinsă în pastorala arhiepiscopescă dela 29 Iunie 1909 nr. 7983 Prez., a preocupat cu drept preoțimea noastră.

Din aceste porunci sau mai bine sfaturi reese dorința preabunului nostru mitropolit de a vedea turma bine păstorită.

E timpul, ca să ne dăm și noi samă de ce și cum am luorat în via Domnului.

Din aceste puncte mai reese greaua și frumoasa chemarea de ezi a preoțimei noastre.

„Statutele pentru aduți“, cetite din partea comisiei, se primesc cu unele modificări și conferența decide ca acestea statute să fie înaintate venerabilului consistor cu rugarea, ca să binevoiască a le aproba și a le face obligătoare pentru întreg tractul.

Ar fi foarte bine, când în modul prevăzut de aceste statute, am putea ținea și dăda tinerimea noastră, care începe a se desbăra de moravurile și obiceiurile străbune, la ordine și disciplină.

În legătură cu această, conferența alege o comisiune de trei pentru a pregăti, tot în înțelesul de mai sus, un proiect de statute pentru „*Reuniunea de femei*“.

Urmează la ordinea zilei: „*Studiul pentru introducerea uniformității la serviciile preoțești și taxele stolare*“.

La tot oasul această chestiune preocupă de present întreaga noastră preoțime, și cu drept; căci oate comună, atâtea obiceiuri la servicii și atâtea târguie în ce privește stola.

Încetul cu încetul cred, că ne vom emancipa și de sub această calamitate veche, ca să nu mai auzim zicându se din partea unuia sau altuia credincios: „*Apoi în comuna X. de ce face popa altcum slujb, și del ce o face numai cu atâtea? Sărindarul colo e numai cu atâtea... Și alte multe.*“

E timpul ca să ne renoim.

Conferența își exprimă dorința de a ajunge odată în privința aceasta la o uniformitate. Decide apoi, ca rapoartele preoților să fie șternute împreună cu referada comisiei venerabilului consistor spre a fi folosite ca material la compunerea unei „*Instrucțiuni tipiconale*“ amănunțite, cum trebuiesc făcute serviciile și ce taxe stolare ar trebui fixate, cel puțin ca preț maximal și minime!.

În program a mai fost un punct, care merită deosebită atențiune; „*Monografia tractului Agnita*“, cu compunerea căreia a fost însărcinată o comisiune. S'a cetit o parte din lucrare, căci nefind adunate toate datele de lipsă și nici toate corăspunzătoare, a rămas ca să fie lucrată pe conferența anului viitor.

Și după ce tractul constă din parohii — comune bisericești, iar monografia tractului se poate numai astfel compune, deocă sunt pregătite și monografiile comunelor, rezultă un folos duplu. Și iată ocașiunea și îndemnul, de care folosindu-ne conștientos vom aduce un frumos serviciu urmașilor.

În ce privește pregătirea acestor date am primit deja în conferența anului trecut îndigitări de lipsă dela șeful tractual, care a dat și un circular sub nr. 1076—1911 prot. în scopul acesta.

Paucul următor a cuprins tema: „*Principiile ce trebuie să le observe preotul la mărturisire*“. Dupăce preotul însărcinat cu ea nu o a putut-o lucra, se trece la tema următoare: „*Mijloacele de care trebuie să se folosească preotul la îndeplinirea misiunii sale*“, care a fost cetită de preotul G. Conta. Conferența a ascultat-o cu plăcere și o declară de susoasă.

Referitor la împărțirea tractului în grupări sau secțiuni religioase, conferența decide ca să o facă aceasta P. O. Domn protopop în consfățuire cu biroul conferenței și să o comunice preoțimei din tract spre conformare.

Tot așa cu satorirea programului pe anul viitor 1912.

Astfel a decurs conferența noastră din anul acesta.

Trebuie să ne dăm cu toții și înț, ca conferențele noastre preoțești să le ridicăm tot la mai mare valoare, și această o vom putea face numai când vom arăta interes față de ele, fiind convinși de însemnătatea deivizi: „*prin noi înșine*“.

Vărd, la 23/XI. 1911.

Eugeniu Muntean  
paroh ort. român.

Conferența preoțească din tractul A-Iulia. Poiana, 12/25 Noembrie.

Joi în 10/23 Noembrie a. o. preoțimea tractului A. Iulia și-a ținut conferența anuală. Ordinea de zi s'a început cu chemarea Duhului Sfânt la orele 10 e. m., când deabia s'a putut întruni preoțimea respirată prin îndepărtatele comune ale tractului.

Conferența se deschide prin șeful tractual (în școala confesională centrală din A. Iulia, oraș), care ca întotdeauna, adresează preoțimei cuvinte bine simțite arătându-i scopul întrunirii.

Cetindu-se apelul nominal se constată prezența alor 27 membri, număr mic față de trecut.

Se fac scuzările neesare, ear celor nepăsători față de întrunirea noastră li se aplică pedepșa satorită în conferențele anterioare.

Cetindu-se rezoluția consistorială asupra conferenței trecute se constată exprimarea cuvintelor de laudă preoților Neagoie și Albu pentru lucrurile lor conștiențioase.

Președintele mai comunică conferenței circulariul consistorial de mare importanță „Delăturarea datinilor și obiectelor străine din biserică noastră”. Față de „Foaaea poporală” contemplată de preoțimea tractului Iulia nu și poate exprima conferența aderența sa.

Foi populare avem destule și bine redigiate. Cel puțin, dacă s'ar fi avut în vedere scoaterea unei foi clericale pe înțelesul poporului. Și și aceasta ar fi fost cam problematică.

După constituirea biroului — alegându-se notar părintele Dănilă, se dă citire raportului în scris compus de p. I. Frâncu asupra felului cum a îndeplinit preoțimea „Sfaturile arhierestii”, expuse în un circular din anii trecuți.

Părintele Frâncu a raportat într'un mod demn și cu o deosebită conștiențioasă, cum îi stă frumos unui preot mai înaintat în etate. Munca sa a și fost respălătită din partea conferenței, exprimându-i-se raportului încântat în prexa vieții mulțumită protocolară.

La ordinea zilei urmează tema „Care trebuie să fie ținută preotului nostru în toate referințele, pentru a-și câștiga respectul și încrederea deplină a poporului”? lucrată de p. Alex. Băeșan.

Terminată cu cântatul se procedează la discuția asupra temei. După unele reflexiuni se constată, că lucrarea e tractată din punct de vedere ideal și moral într'un mod mulțumitor, pentru care fapt și se exprimă vorbitorului mulțumită protocolară.

Tema practică „Cum se pot înființa și administra mai bine fondurile de bucate, vin etc.” nefiind compusă de p. C. Suciu — din unele motive neprevăzute — se amână pe conferența viitoare.

În ce privește biblioteca tractuală această se și înființează în conferența actuală, soluind fiecare preot taxa anuală de 2 cor.

Cu purtarea ștendelor acesteia se însăroinează pe lângă președinte, care e șeful tractual, ca bibliotecar p. Bran, ca casar M. Hiltan, ear ca controlor p. Dănilă.

Spre a satisface instrucției consistoriale, se împărțește tractul în 6 grupuri religioase. În acestea se aleg ca conductori: Rusan, Cădo, Muncuș, Costea, Neagoie și Pop, ear ca secretari, ca raportori a felului cum au decurs conferențele religioase și cum s'a îflat starea fapt că a parohiei se aleg: Frâncu, Neagoie, Băeșan, Cădo, Henda și Dănilă.

Conferența acceptază principiul, că celebrarea serviciului divin și ținerea predicii se transpune conferențelor religioase, cărora după natura lucrului mai bine aparțin și se pot executa cu mai multă conștiențioasă.

Conferența generală anuală se va începe numai prin chemarea Duhului Sfânt, conform instrucției consistoriale, după cum s'a făcut de astădată și de cătră șeful nostru tractual.

Cei 2 preoți, cari împreună cu șeful tractual vor stabili ordinea de zi a viitoareii conferențe, sunt: Neagoie și Băeșan.

Urmând la ordinea de zi propunerile, p. Oșoiu propune ca preoțimei, pentru participarea la conferențe să se dea diurne. Ca motiv se aduce faptul că tractul fiind compus din locuri foarte îndepărtate, participarea la conferențe e împreunată cu multe cheltuieli, și că dându-se preoțimei diurne nu mai poate fi motiv de absență. Pedepșirea celor absenți — dacă nu se dă diurne — în totdeauna va produce numai rezolv în preoțime și neîncredere față de organele superioare. Conferența crede, că a sosit timpul să se deie fie căruia ce e al său.

Se remarcă și propunerea p. Rusan, nu de puțin interes, de cuprinsul următor: „Preoțimea tractului A. Iulia ne putând lua parte în corpore la serbarea jubileului de 100 ani al seminarului andreian, care pe toți „ne-a cuminecat din potirul credinței și al limbei”, ulterior își exprimă caldă și aderare la toate momentele acestui măreț; dorim seminarului ca să fie și pe viitor cetatea cea tare a poporului român ortodox de pe aceste plăuri, ear Prea C. Sale dir. Dr. E. R. Roșca și profesorilor actuali tărie și perseverența pentru a susține și pe viitor seminarul pe temelii credinței neolintite, în care a murit patronul mucenic Nichita Romanul și în aureola ce i-o împrumută îngerul lui apărător Andreiu cel slăvit”.

Ca bărbăți verifictori ai procesului verbal se aleg preoții Rusan și Frâncu.

Exhaustivă fiind ordinea de zi la orele 3 p. m., prin graiul prezidentului I. Teulescu, care ne mulțumește și ne îmbărbătează în murea de luminare și moralizare a poporului, conferența se încheie.

Preoțimea se întrunește la o masă comună în hotelul Almășan, unde prin toastele ținute se preamărește însămănțata momentului. Preotul Al. Băeșan.

NOUTĂȚI.

Sedință festivă. Elevii din secția teologică a seminarului „Andreian” aranjează în amintrea marelui Arhiepiscop și Mitropolit Andreiu baron de Șaguna în 30 Noembrie v. în refeкторiul seminarului, o sedință festivă cu următorul program: 1. Cuvânt de deschidere. 2. Inm festiv la centenarul seminarului „Andreian”, text de I. Teulescu muzică de T. Popoviciu, esecutat de corul soc. 3. Discurs, rostit de Gregoriu Vermeșan, cl. c. III. 4. O himn, de A. Bena, esecutat de corul soc. 5. Educația religioasă morală în familie, disertație de I. Pică cl. c. III. 6. Glasul rău, text de V. Alexandri, muz. de Vorobchieviu. Începutul la orele 11 a. m.

Constituire. „Reuniunea română de muzică” din Sibiu în adunarea generală ținută eri pentru anul per'od 1911/12 s'a constituit astfel: Prezident: Ostav. Goga, dirigent: H. Stubbe, secretar: Dr. Ioan Felea, casar: Romul Perian, econom: George Comșe, ah'var: Gregoriu Vermeșan. Membri în comitet: Lazar Tritean, Candid Popa și Aurel Popovici.

Sedință literară-muzicală, urmată de dans și de joc de popice, a aranjat Societatea Academică „Petru Maior”, din Budapesta, eri, Duminecă, în 10 Decembrie n. 1911 la orele 7 seara, în localul „Souterain” al cafenelei „Emk” (Ersébet-kört 2). Programul a fost următorul: 1. Noua filozofie științifică (conferență) de dl I. Tăicu. 2. a) Te-am așteptat (Gh. Vasiliu); b) Steiuța (D. Florescu), solo, cântec de d-șoara Gabriela Mezei, cu acomp. d-șoarei Z. Mezei. 3. Pictura și direcțiile ei moderne (conferență) de d-nul Cor. Petranu. 4. a) Etudes Todt; b) Carneval de București (F. Sorenz) solo de piano, executate de d-șoara Zoe Mezei. 5. Dan. — Joc de popice.

Contribuire. La fondul „Dr. Petru Span” pentru înființarea muzeului școlar au intrat la direcțiunea seminarului „Andreian” oferte în bani de a: Nico'au Chirciu par. în Almas-Săliște 2 cor. și dela Ioan Ciupe învăț. în Gostila 1 cor. 80 fl.

Pentru ziua numelui. Dl Dr. Nicolae Ittr, medic în Sibiu, răsumpărând felicitările din prilejul onomasticeii sale, a dăruit 10 cor. la „Darurile de Crăciun pentru săracii nostri”, iar 20 cor. la fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăceilor meseriașilor al Reuniunii sodalilor români din Sibiu”. Pentru prinos aduce calde mulțumite, în numele comitetului, Vic. Tordășianu, prezid.

Tifos în Cluj. Peteritorul orașului Cluj s'a ivit epidemia de tifos; dar până acum nu are caracter premejdios. Bala s'a constatată și între soldați. În spitalul militar se găsesse 17 bolnavi de tifos. Cazari de moarte nu s'au întâmplat.

Se caută aviatori. Gazeta parisiană Aerofilul tipărește un mare afș, care dă de știre, că se caută aviatori cu monoplan pentru scopuri militare în străinătate. Salariul este 6 mii de franci pe lună, dacă aviatorul se obligă a servi cu aparatul său cel puțin patru luni; cei ce nu folosesc aparate proprii, ci ale armatei, primesc pe lună 2000 franci. Se crede, că afșul acesta ar fi pus la cale de guvernul turcesc.

Cetate romană. Intr'o comună din județul Doj s'a descoperit rămășițe de pe vremea romanilor. Ar fi vorba de o cetate romană. Din inițiativa muzeului național bucureștean, care a destinat câteva mii de lei spre acest scop, se vor începe săpăturile pentru desgroparea importanțelor rămășițe.

„Numerus clausus”. Ziarul Alkotmány din Budapesta, într'un număr mai nou, este ca desăvârșire nemulțumit cu sporul prea mare ce-l făc evreii din Budapesta. Arată, pe temeiul datelor oficiale, cum la universitatea din capitală elementul evreesc crește în mod înflorător. Din acest motiv numitul z'ar pretinde să se ia măsuri pentru apărarea elementului creștin. Intre altele Alkotmány crede, că un bun mijloc pentru a combate progresul evreimii ar fi „numerus clausus” la universități.

O rară operațiune. Societatea de salvare din Viena a adus Lunia trecută la spitalul central pe un tânăr lucrător, care cu prilejul unei bătaii în Ottokring a fost grav rănit de o lovitură de cuțit. Medical asistent, Dr. Finsterer, a constatat, că lovitura de cuțit a atins inima, plămânii și stomacul, și că numai o imediată operațiune poate să mai scape pe nenorocit. Doctorul a cusut îndată ranele, atât la inimă, cât și la stomac. Operațiua a succes deplin, și este nădejde că lucrătorul va rămânea în viață.

La muzeu. Un vizitator, uitându-se lungă vreme la o mumiă, întreabă pe altul: — „Spune-mi, die, cum s'a nenorocit îmbalsamatul asta: a căzut din aeroplan, ori a fost călcat de automobil?”

Atentat asupra unui tren. Trenul accelerat, care circulează între Salonki și Constantinopol, a deraiat între stațiunile Akıngalı și Poroi, Mercuria trecută, la oara unu și jumătate noaptea. Cauza deraiării este exploziunea unei bombe așezate în vagonul de bagaj. Vagonul și conductorul, împreună cu conducătorul mașinii, au fost rapți în bucăți. Călătorii au rămas neaținși. Se zice, că atentatul ar fi o introducere a activității comitetului revoluționar bulgar.

Nepoții lui Dickens. Apropiindu-se centenarul nasterii celebrului scriitor Dickens (1812—1870), publicul englez își îndreaptă atențiunea și asupra familiei rămase pe urma scriitorului. Astăzi se mai află în viață un nepot și patru nepoate de ale lui Dickens; cu toții trăiesc în împrejurări foarte grele: două nepoate sunt neputincioase, a ureia este îngrijitoare la un azil, a patra este aplicată la o școală din India. Nepotul său, care se susține din soritul cu mașina, s'a bolnăvit și nu mai poate lucra. Din considerare la meritele moșului lor, publicul englez organizează o colecție în folosul urmașilor neuitatului romanțier.

A doua căsătorie a lui Napoleon. În curând va apărea în Paris o carte scrisă de istoricul Cahot, care tratează despre căsătoria lui Napoleon cel Mare cu Maria Luiza. Lucrarea va cuprinde numeroase scrisori adresate de Maria Luiza către prietena sa, principesa Montebello.

Cale ferată peste Sahara. Inginerul francez Berthelot și-a expus zielele acestea într'un z'ar parisian planul grandios, privitor la o cale ferată trans-africană. Linia planuită ar avea să plece din Al'g'ri și, trecând prin Sahara și Corgo, s'ar împreuna cu calea ferată engleză Cairo-Cap. Construirea acesteia oai ferate ar fi de mare importanță. Valori imense în aur, aramă, zinc, gumă, lemne de clădiri s'ar putea transporta în Europa. O călătorie din Paris la Iohannesburg durează astăzi 18 zile; pe linia proiectată va dura numai nouă zile. După socoteala lui Berthelot clădirea acestei oai ferate va fi foarte rentabilă. Calea ferată siberiană, tot cam așa de lungă, dar pe un teritor cu mult mai nefavorabil, a fost terminată după o muncă de nouă ani; — calea transafricană ar fi putea să fie gata în patru ani.

La fondul Victor și Eugenia Tordășian pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: Petru Simțion, librar, 20 bani; Nico'ae Gavrea, paroh (Bendorf) 1 cor.; Ionel Vasiliu, câlf de librărie, 20 bani; Nicolae Sora, casarul bancii „Poporul” (Săliște), 40 bani; Lazar Triteanu, es. cons., Zeno și Leo Proca, fiecare câte 20 bani; Dr. Ilie Iancu, medic, 1 cor.; Maa Liugu, paroh (Rășinari), 50 bani; D. Alexandru Dragomir, cand. de adv., Miorica Bujorica Popovici, câte 20 bani; Constantin Sava, inv. (Jimb), soția sa Eudocia n. Vonică și copiii lor: Emilia, Constantin, Maria, Luca, Iuliu și Marina Cornelia, cor. 2.

Părechea regală engleză a sosit Marția trecută la Bombay, ude a primit oregile aduse de un corp compus din 28 de mii de copii indieni. Copiii fălăiau steaguri engleze; eu cântă apoi un imn jubilar, iar la sfârșit o ceată aleasă, alcătuită din o sută de copii în costume naționale, au dansat jocuri indice. Din Bombay regele și regina au plecat la Delhi; vice-regele, guvernatorii provinciilor și alte înalte persoane au întâmpinat pe soverani, cari și-au făcut intrarea festivă în mijlocul ovațiunilor multimi.

Bani falsificați. Circulează de câțiva timp, cu deosebire în părțile Săliștei, monete de 5 coroane falsificate. Poartă anul 1907, inscripție austriacă, au culoare cenușie și nu luceșc. Oamenii s'a fice băgători de samă.

Descoperiri moderne — din vremuri vechi. Astăzi se fabrică multe articole de modă, despre care se afirmă că sunt invențiuni cu totul noue, deși în realitate sunt foarte vechi. Astfel bună oară, acul de siguranță dela hainele damelor noastre se găsește în număr considerabil în mormintele romane din veacurile înainte de Cristos. Fibula, făcută din bronz, era mult întrebuintată în lumea romană. Multe din aceste ace aveau o lungime de 20—25 centimetri. Ele prezentă o formă cu totul particulară, ea și când ar fi servit pentru a ține la olaltă păturile dinainte ale halnei. Unele ace erau împodobite cu pietri soupe. Femeile romane mai foloseau încheetoare de cordoane și sponci pentru păr; întocmai aceleși lucruri le foloseș și femeile de astăzi, după două mii de ani.

Surdo-muții la cinematograf. Zielele trecute o grupă de surdo-muți era de față la o reprezentație de cinematograf în Bruzela. La scenele comice surdo-muții au început să râdă în hohot; ear la scenele tragice — au râș și mai cu poftă. Nimelea nu putea înțelege pricina răsului din urmă. În sfârșit au dat lămuriri înșși surdo-muții. Iei adevă sunt obișnuți să fie cu bângare de samă la buzele vorbitorului, și din mișcările buzelor își construiesc înțelesul frazelor. Credincioși obiceiului lor, surdo-muții priveau și în cinematograf la buzele persoanelor active în scenele tragice, și astfel au aflat câteva secrete de ale culiselor cinematografice. La pregătirea filmelor actorii, ca să nu se plitisească gesticulând, improvizau glume unul cătră altul, în vreme ce juoca scenele cele mai tragice; — firește, surdo-muții ceteau de pe pânăz toate vorbele de haz, și aveau dreptate să râdă atunci, când o altă parte a publicului era în stare să verse lacrimi de jale la asemenea scene.

La Reuniunea meseriașilor români din Sibiu au fost primiți următorii membri ordinari: Carol Suciu (originar din Oșna Sibiu), Constantin Platoș (orig. din Aiorman-Tulcea, Rom.), sodali oritori; Demetriu Curteanu (orig. din Săliște), Dem. Băzdog (orig. din Apoldul inf), sodali pantofari; Aron Telea (orig. din Vorumloo, cu 3 gimnaz.), Const. Brașovean (orig. din Sibiu), sodali lăcătuși de mașini; Dem. Lupas (orig. din Săliște), sodal blănar; Ioan Bocuș (orig. din Căsnădia), sodal ompănar; Alexandru Șortoc (orig. din Halmagiul mare), sodal pielar; Ioan Varadi (orig. din Sibiu). — George Schiopu (orig. din Lăncrăm), sodal z'idari și Vesle Chita (orig. din Scorsfola), câlf de pravălie. Intre membri ajutători au binevot a se sosie: frații Dr. Alexandru și Aurel Dobrescu, medici; Dr. Lucian Balint, candidat de avocat.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la orele 6 și 8 seara, în zilele de luaru; iar în Dumineci și sărbători la 3, 4 1/2, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzioa militară.

Teatru.

Astăzi, Luni, se dă opereta „Die teusche Susanne”, iar mâne, Marți, cu concursul artistului Alfred Viebach, bine cunoscut publicului din Sibiu, „Rosenmontag”, de Hart'eben.

Cărți și reviste.

Biblioteca populară a „Asociațiunii”. Am primit la redacție broșurile următoare: Nrul 4—5. Povestea lui Harap Alb, de Ion Creangă. Nrul 6. Lucrarea pământului, de A. Cosciuc. Nr. 7. Cântecul din bătrâni, de V. Alesandri, și Nr. 3. „Povestiri din viața țărănilor”, de Ion Pop Reteganul; toate editate de Asociațiunea din Sibiu. Se vând cu câte 30 bani broșura.

Nr. 658/1911.

(448) 2-3

**Concurs.**

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a II-a **Bozeș** în tractul Geoagiului, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile pe lângă emolumentele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile ajustate conform regulamentului să se trimită în termenul deschis la oficiul protopresbiterial subsemnat, iar concurenții sunt poftiți a se prezenta în comună — cu prealabila învoire a protopopului — pentru a celebra, a cânta și cuvânta.

Geoagiu, 14/27 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

**Ioan Popovici**  
protopop.

Nr. 680/1911.

(436) 3-3

**Concurs.**

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Zdrapți**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. despre întregirea dotațiunii dela stat.

Competenții au să-și înainteze cererile instruite în sensul legii la oficiul protopresbiterial și cu prealabila încuviințare a protopresbiterului au a se prezenta în biserică pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Brad, la 31 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Zarand, în conțelegere cu comitetul parohial.

**Vasiliu Damian**  
protopresbiter.

Nr. 883/1911 protop.

(444) 3-3

**Concurs.**

Pentru întregirea postului de învățător la școala populară gr.-or. română din comuna **Hundrubechiu**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele beneficii:

1. Salariu anual de 506 cor. și anume: a) de Preav. Cons. Arhid. conform rezoluțiunii din 25 August a. c. Nr. 10,289 Școl. 200 cor. b) din repartitie dela popor 261 cor. c) 5% arunc după dare 45 cor. iar restul de 494 cor. se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Tot dela stat se vor cere și cvincenaliile.

2. Locuință în natură și folosința 1/4 jug. grădină.

Învățătorul e obligat să instruiască și tinerimea adultă și să cânte cu elevii la sf. liturghie Dumineca și sârbătoarea în biserică.

Ceice dorește să ocupe acest post, să înainteze rugărilor instruite cu Estras de botez, Atestatul ultim despre studiile pregătitoare. Absolutor de pedagogie, diplomă și alte eventuale documente de recomandare, la subsemnatul și să se prezinte la serviciul divin în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 11 Noemvrie 1911.

**Ioachim Muntean**  
protopop.

Nr. 648/1911

(452) 2-3

**Concurs.**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din comunele: **Fueș-Bagara** și **Valea-Lungă**, protopresbiteratul Iia se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salariu fundamental 600 cor. iar restul de câte 400 cor. se va cere dela stat.

2. Cuartir corespunzător.

3. Grădină ori 20 cor. pe an.

4. Lemne de foc recerute.

Cuincenaliile se socotesc numai dela ocuparea postului definitiv la aceste școli, iar în caz că se va primi ajutor dela stat, atunci se pot compuța toți anii de serviciu.

Învățătorul e îndatorat a conduce pe elevii în Dumineci și Sârbători la biserică și a cânta cu ei la Sf. liturghie și totodată se instruiască pe elevii din școala de repetiție.

Doritorii de a ocupa unul din aceste două posturi, au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare în termenul deschis, având a se prezenta în comună în vre-o Duminecă ori Sârbătoare la biserică, spre a cânta sau a se face cunoscut poporului.

Iia, la 7 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial:

**Z. Mureșan**  
protopresbiter

Nr. 13011 Bis.

(450) 2-3

**Concurs.**

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Feredeu**, tractul Geoagiului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român”, pe lângă emolumentele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenții vor avea a-și înainta suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare Consistoriului, având pe lângă resticțiunile regulamentari, a se prezenta în comună, la biserică, spre a cânta respective a celebra sf. liturghie și a predica în vre-o Duminecă ori sârbătoare.

Sibiiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 15 Noemvrie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

**Concurs.**

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră conf. gr.-or. din **Gelmar**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 250 cor. din repartitie, iar restul de 750 cor. dela Veneratul Consistor și din întregirea dela stat ce să sperează a se primi, precum și cvartir liber în edificiul școlii, rețut de grădină; iar 50 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.

Concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare înainte de alegere pentru a face cunoștință cu poporul.

Cererile concursuale să se înainteze oficiului protopopesc din Orăștie.

**Sever A. Pecurariu**      **Nicolae Cismaș**  
președinte.                      notar.

Nr. 639/1911. Vidi: (447) 3-3

**Vasile Domșa**  
protopresbiter.

Nr. 13,244 Plen.

(445) 3-3

**Concurs.**

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare din fundațiunea „**Andronic**” pe anul 1912 să publică concurs:

1. Pentru învățăcei de orice meserie.

2. Pentru sodalii eliberați în decursul anului 1911.

3. Pentru sodalii cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni maeștri.

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez.

2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurenților, ori fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minoreni sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserie?

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi, născuți în arhidieceza Transilvaniei.

În special au să se dovedească:

**I. Învățăceii:**

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala populară, ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu maeștrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adevărul dela maeștrul despre lucrul arat în meserie, despre diligență și rupuțarea morală

Contractul trebuie aclus la cerere în original sau în copie autenticată.

**II. Sodalii:**

a) că au terminat anii de învățare în anul 1911, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor multămitor, ceea ce o vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela maeștrul;

c) ceice vor dovedi, că sunt membrii ai vre-unei reuniuni de meseriași, și că cunosc mai multe limbi vor fi preferați.

**III. Sodalii cari sunt în condițiuni de a deveni maeștri:**

a) se aibă certificatul de maeștrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela maeștrii la cari au lucrat;

c) în cerere să arate anume locul unde voeste să se așeze ca maeștrul, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile se fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate Consistorului arhidiecezan gr.-oriental din Sibiiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1911 st. v.

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățăcei la sculpura de lemn, bărdășit și zădărit, sau vor fi aplicați deja ca învățăcei, ori ca sodali în aceste meserii și vor să se perfecționeze în meseria lor în ateliere mai mari, în cari se poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, la 5 Noemvrie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

**Dr. BEU**

medic practic și dentist

s'a reîntors și ordonează (Strada Poschen Nr. 6) dela 8—10 ore a. m. și dela 2—4 ore p. m. (451) 2-3

**Pictorul D. N. Cabadaieff**

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Arjeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Selște, comitatul Sibiiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: iconostase, steaguri, epitații, icoane singuratiche, și întreaga biserică. Doritorii au a se adresa la:

**D. N. Cabadaieff**

strada Valea

Szelistye—Szebenmegye.

(383) 14—

**Mult onoratului Public și preestimați Preoți!**

Prin prezenta fac cunoscut, că **noutățile în Juvaericele, Orolage, articoli de aur și argint**, — au sosit; și învit pe această cale la o vizitare a depozitului meu. (434) 7-10

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate.

Cu toată stima:

**Iuliu Erős**

Deposit de fabrică în **Juvaericele**, — **Orolage** și mărfuri de aur și argint.

Sibiiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Zilnic în zi'e de lucru dimineața dela 7 1/2 până seara la 7 1/2 oare.

**SALVATOR**

Călcaie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 19-52



Se află pretutindenea.

Subsemnatul am onoare a atrage binevoitoarea atențiune publicului românesc asupra depozitului meu de

**piane și pianine**

asortat cu instrumente din cele mai bune fabrici (**Bösendorfer, Ehrbar, Petrof, Stingl** etc.) cu prețuri de 600 — 2000 cor. **Armonii de școală** dela 200 cor. în sus.

Cu distinsă stimă: **T. Popovici,**

profesor de muzică.

(411) 6—

Sibiiu, strada Cisnădiei Nrul 7.

(Vis-à-vis de hotelul *Impăratul roman*.)

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul”,

îns economică comercială, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

**Altoi de vie**

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Însoțirea economică-comercială

„Mugurul”,

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

Material disponibil în altoi peste

**trei (3) milioane.**

Școlile noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

**Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!**

La cumpărari pe credit cele mai ușoare condiții de plată!

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!